

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Kajula, Outi; Rantala, Arja; Ruotsalainen, Heidi

Julkaisun nimi: Laadullinen tutkimus ammattikorkeakoulujen opinnäytetyössä

Julkaisuvuosi: 2025

Versio: Julkaistu versio

Lisenssi: CC BY-SA

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kajula O., Rantala A. & Ruotsalainen H. (2025). Laadullinen tutkimus ammattikorkeakoulujen opinnäytetyössä. *Opinnäytetyön menestystarina: opinnäytetyöopas sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille ja ohjaukselle*, (50-56). Savonia-ammattikorkeakoulu.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025021311820>

7. Laadullinen tutkimus ammattikorkeakoulujen opinnäytetyössä

Outi Kajula, Arja Rantala & Heidi Ruotsalainen

Laadullista tutkimusta käytetään tutkimusmenetelmänä, kun tavoitteena on kuvata ja selvittää ihmisten kokemuksia tai mielipiteitä tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä sekä minkälainen merkitys ilmiöllä on ihmiselle (Polit & Beck 2017, 17–18). Tavoitteena on ilmiön ymmärtäminen tutkimukseen osallistuvien subjektiivisesta, sosiaalisesta tai kulttuurisesta näkökulmasta (Morse 2016). Laadullinen tutkimus soveltuu tilanteisiin, kun tutkittavasta ilmiöstä on vähän tietoa tai siihen halutaan saada uusi näkökulma (Polit & Beck 2017, 17–18). Laadullisessa tutkimuksessa tutkittavaa ilmiötä lähestytään avoimesti ja näin se tuottaa rikkaan ja syvän aineiston. Sitä kuvaa myös aineiston ainutkertaisuus. Keskeistä laadullisessa tutkimuksessa on aineistolähtöisyys (induktiivisuus), jolloin yksittäiset asiat yhdistetään laajemmaksi kokonaisuudeksi. (Kylmä & Juvakka 2014, 22–27.)

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöntekijän (AMK, YAMK) on kyettävä perustelemaan opinnäytetyössään käyttämänsä tutkimuksellinen lähestymistapa ja menetelmälliset valinnat. Tutkimuksellisenä lähestymistapana voi olla esimerkiksi laadullinen tai määrällinen lähestymistapa. Menetelmällisinä valintoina kuvataan aineistonkeruun muoto, aineiston keruu ja aineiston analysointi. Opinnäytetyöntekijä perustelee valintansa relevanttiin menetelmäkirjallisuuteen pohjautuen. Laadullisen tutkimuksen tarkoitus, tutkimuskysymykset ja aineistonkeruumenetelmä luovat pohjan koko laadullisen tutkimuksen tutkimusprosessille (Polit & Beck 2017).

TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET LAADULLISESSA OPINNÄYTETYÖSSÄ

Laadullisessa tutkimuksessa tarkoituksena on tutkittavan ilmiön kuvaaminen ja ymmärtäminen. Tutkimuksen tarkoitus ohjaa opinnäytetyön menetelmällisiä valintoja.

Esimerkkejä laadullisen tutkimuksen tarkoituksesta:

- Tarkoituksena on kuvata hoitohenkilöstön kokemuksia ikääntyneiden etähoitokäyntien toteuttamisen edellytyksistä kotihoidossa (Vuorela, Koivula & Roos 2023).
- Tarkoituksena on kuvata muistisairaana hyvän elämän mahdollistavaa ympärivuorokautisen hoivan asuin-ympäristöä (Siltanen, Parisod, Suhonen & Holopainen 2023).

Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuskysymykset ovat yhteydessä tutkimuksen tarkoitukseen ja ovat yleensä laajoja kokonaisuuksia. Kysymyssanoina käytetään esimerkiksi millainen, mitä ja miten. Koska laadullisen tutkimuksen tarkoituksena

on tuottaa tietoa tutkimukseen osallistuvien näkökulmasta, on yleistä, että asetetut tutkimuskysymykset voivat tarkentua tutkimusprosessin aikana, erityisesti kun aineisto on kerätty. (Kylmä & Juvakka 2014, 53.)

ERILAISIA AINEISTONKERUUMENETELMIÄ LAADULLISESSA OPINNÄYTETYÖSSÄ

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan hyödyntää useita erilaisia aineistonkeruumenetelmiä. Keskeistä on valita menetelmä, jonka avulla voidaan vastata tutkimuksen tarkoitukseen ja tutkimuskysymyksiin. Aineistonkeruumenetelmä ohjaa myös aineistonkeruun toteuttamista ja analysointia. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä on yleisemmin käytetty haastattelua, mikä soveltuukin hyvin ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden (AMK, YAMK) aineistonkeruumenetelmäksi. Haastattelu on vuorovaikutuksellinen tilanne, joka mahdollistaa haastatteluun osallistuvien kokemusten sanoittamisen omin sanoin.

Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä on joustava menetelmä. Haastatteluista on tunnistettu erilaisia muotoja. Muotoon vaikuttaa se, minkälaista tietoa tavoitellaan. Seuraavana on esimerkkejä, miten haastattelujen muodot voidaan jaotella. Perehdytään ensin strukturoinnin mukaan jaoteltuihin haastatteluihin:

1. **Strukturoitu haastattelu, jossa on mukana yksi tai useampi avoin kysymys.** Strukturoitu haastattelu kuuluu tyyppitään määrälliseen tutkimukseen, mutta siinä voi olla mukana myös avoimia kysymyksiä, jotka analysoidaan laadullisesti esimerkiksi teemoittelemalla tai sisällönanalysillä.
2. **Puolistrukturoituhaastattelu,** josta käytetään nimitystä teemahaastattelu. Teemahaastattelu sopii opinnäytetyöhön esimerkiksi silloin, kun halutaan tietoa vähemmän tunnetusta ilmiöstä. Teemahaastattelussa on etukäteen määritellyt teemat. Kysymysten muoto ja esittämisjärjestys voivat vaihdella ja vapaalle puheelle annetaan tilaa. Aineisto analysoidaan laadullisilla analysointimenetelmillä. (Palonen & Kylmä 2022.) Teemahaastattelu on yleisin laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä erityisesti sosiaali- ja terveystieteissä, ja soveltuu hyvin niin AMK- kuin YAMK-opinnäytetöiden aineistonkeruumenetelmäksi.
3. **Strukturoimaton haastattelu,** avoin haastattelu. Haastattelussa on etukäteen määritelty ilmiö, haastattelukysymykset ovat avoimia, ja ne voivat vaihdella. Avoin haastattelu muistuttaa hyvin paljon keskustelua. Haastattelu etenee aihepiirin sisällä vapaasti. Haastattelussa annetaan tilaa haastateltavan kokemuksille ja se vaatii haastattelijalta herkkyyttä kuunnella ja osata tarttua haastateltavan sanomisiin. (Palonen & Kylmä 2022.) Tyypillistä avoimelle haastattelumenetelmälle on, että aineistonkeruu vaatii runsaasti aikaa, mikä on hyvä huomioida valittaessa haastattelumuotoa. Mikäli kyseessä on yksi avoimen haastattelun muoto eli syvähaastattelu, haastattelukertoja on tyypillisesti myös useampi. Syvähaastattelu sopii erityisesti sensitiivisiin aiheisiin ja vaatii haastattelijalta kokemusta haastatteluiden tekemisestä. (Hirsjärvi & Hurme 2014, 42–48.)

Haastattelut voidaan jakaa myös haastatteluun osallistuvien lukumäärän mukaan:

1. **Yksilöhaastattelu** soveltuu erityisesti tilanteisiin, kun halutaan tietoa esimerkiksi sensitiivisestä aiheesta.

Esimerkkinä yksilöhaastattelu, joka on toteutettu avoimena haastatteluna:

Alle kouluikäisen terveen lapsen isän toivo ja siihen yhteydessä olevat tekijät (Nieminen, Åsted-Kurki & Kylmä 2016).

2. **Ryhmähaastattelu** soveltuu tilanteisiin, jossa haastateltavilla on jokin yhteinen koettu tilanne yhdistävänä tekijänä. Ryhmähaastattelu on tehokas tapa saada tietoa tutkittavasta ilmiöstä, sillä pienryhmäkeskusteluun osallistuu noin 6–10 henkilöä yhtä aikaa. Ryhmähaastattelu etenee laaditun teemarungon mukaisesti ja näin noudattelee teemahaastattelun etenemistä. Haastattelijan roolilla on merkitystä erityisesti ryhmädynamiikan näkökulmasta; miten saada kaikkien kokemukset ja näkemykset esille, jotta ryhmässä dominoivat haastateltavat eivät vie kaikkea aikaa. (Hirsjärvi & Hurme 2014, 61–63.)

Esimerkki ryhmähaastattelusta:

Sairaanhoitajien näkemyksiä älyteknologian käytöstä tehohoitopotilaiden kivunarvioinnissa (Mieronkoski, Matinolli, Niela-Vilen & Salanterä 2020).

Opinnäytetöissä voidaan aineistonkeruumenetelmänä käyttää myös havainnointia, jolloin kerätään tietoa tutkittavasta ilmiöstä luonnollisessa olosuhteessa. Havainnoinnissa havainnoitsijan rooli voi vaihdella. Havainnoitsija voi tarkastella ilmiötä ulkopuolelta tai osallistua toimintaan etukäteen määritellyssä roolissa. (Sinivuo, Koivula & Kylmä 2012.) Oleellista on kirjata havainnot joko lomakkeelle tai muistiinpanoihin. Opinnäytetyöntekijän tulee etukäteen päättää, mitä ilmiöstä havainnoidaan, esimerkiksi havainnoidaanko jotakin tiettyä toimintaa. Havainnointi vaatii aikaa, joten tämä on hyvä huomioida päätettäessä opinnäytetyön aineistonkeruun muodosta.

Laadullisen tutkimuksen aineistoja voivat olla myös erilaiset kirjalliset aineistot, kuten päiväkirjat, dokumentit, kirjoitelmat, lehtiaineistot ja tiedonantajille esitettyjen avointen kysymysten vastaukset (Elo & Kyngäs 2008). Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä voidaan käyttää myös avoimia kysymyksiä sisältävää kyselylomaketta kuten Vuorela ym. ovat aineistonkeruumenetelmänä käyttäneet (Vuorela, Koivula & Roos 2023). Esimerkkinä muusta laadullisesta aineistosta portfolioteksti (Koivula & Keski-Saari 2017), esseet (Perälä, Lotvonen, Kääriäinen & Siira 2022) ja kehyskertomukset (Haaranen, Kantola & Pajari 2023).

AINEISTONKERUUN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS LAADULLISESSA OPINNÄYTETYÖSSÄ

Opinnäytetyön suunnitelmavaiheessa on tärkeää tehdä tarkka suunnitelma opinnäytetyön aineiston keruusta. Aineistonkeruun suunnitteluun kannattaa perehtyä huolella ja varata siihen aikaa. Tämä on hyvin tärkeä ja kriittinen vaihe opinnäytetyössä, sillä aineistonkeruussa tuotetulla aineistolla pyritään vastaamaan tutkimuksen tarkoitukseen ja asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Suunnitelmavaiheessa ensimmäisenä hahmotellaan tutkimuksen päälinjat ja keskeiset ratkaisut. On hyvä pohtia, millaisen aineiston tulee olla, jotta sen pohjalta voidaan tehdä luotettavasti päätelmiä tutkittavasta ilmiöstä. Millainen aineistonkeruu soveltuu ilmiön tarkasteluun parhaiten? Millaisen aineiston sisällön tulee olla? Lisäksi on hyvä pohtia, mitä taustatietoja tiedonantajista on tarpeen kerätä, jotta voidaan tarkastella tulosten siirrettävyyttä luotettavuuden näkökulmasta. Seuraavaksi tarkastellaan näitä kysymyksiä tarkemmin teemahaastattelun avulla, sillä se soveltuu hyvin niin AMK- kuin YAMK-opinnäytetöihin, ja on yleisin aineistonkeruumuoto opinnäytetöissä. Teemahaastattelu soveltuu hyvin myös opiskelijoille, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta haastattelulla tapahtuvasta tutkimusaineiston keruusta.

Teemahaastattelun keskiössä ovat teemat, jotka pohjautuvat opinnäytetyön teoreettiseen tietoperustaan. Tietoperustassa opinnäytetyöntekijä on kuvannut aikaisempaan tutkimustietoon pohjautuen sen, mitä tutkittavasta ilmiöstä tiedetään ja parhaimmillaan osoittanut samalla tiedon aukon, johon opinnäytetyössä lähdetään hakemaan vastausta. Tietoperustan lopussa on hyvä koota yhteen opinnäytetyön keskeiset teoreettiset lähtökohdat ja havainnollistaa nämä esimerkiksi kuviona. Opin-

näytetyön menetelmäosiossa on hyvä kuvata tietoperustasta nousseet teemat ja se, mihin lähteisiin teemat pohjautuvat. Tämä lisää myös opinnäytetyön luotettavuutta.

Teemahaastattelua suunniteltaessa on tärkeää pohtia ja tehdä ratkaisuja haastattelun sisällöstä ja käytännön toteutuksesta. Haastattelun sisältö liittyy teema-alueisiin ja suunnitteluvaiheessa on tärkeää tehdä haastattelurunko; mitä kysytään ja miten kysytään? Teemahaastattelussa tulee kuitenkin välttää liian tarkkoja ja yksityiskohtaisia kysymyksiä, jotta haastattelusta ei tule strukturoitu haastattelu. Teemahaastattelun kysymykset tulee olla selkeitä, ymmärrettäviä ja kysytään yhtä asiaa kerrallaan. Teemahaastattelurungossa esitetään yleensä teemat ja niiden alla apukysymykset. Ensin on hyvä kysyä teemaan liittyvä laaja kysymys, kuten esimerkiksi "Minkälainen kokemus sinulla on saamastasi ohjauksesta?" Ja tämän jälkeen lähdetään tekemään tarkentavia kysymyksiä. Vältetään johdattelevia kysymyksiä ja kysymyksiä, joihin saadaan kyllä/ei vastaus. Tarkentavat kysymykset voivat olla esimerkiksi "Mitä tarkoitat tällä?", "Voitko kuvata tarkemmin?". (Hirsjärvi & Hurme 2014, 65–67; Palonen & Kylmä 2023.) Haastatteluissa esitetyillä kysymyksillä on suuri merkitys siihen, minkälaista aineistoa aineistonkeruu tuottaa ja tämä puolestaan vaikuttaa laadullisen aineiston analysointiin. Teemahaastattelurunko liitetään opinnäytetyön suunnitelman liitteeksi.

Esihaastattelu on hyvä tehdä ennen varsinaista aineistonkeruuta. Esihaastattelun toteutus kuvataan opinnäytetyön suunnitelmassa. Esihaastattelun tarkoituksena on testata haastattelujen teemoja, haastattelurunkoa, haastattelutekniikkaa ja välineistöä. Jos esihaastattelu tallennetaan ja kuunnellaan, se auttaa haastattelijaa kiinnittämään huomioita kysymysten muotoiluun ja sanalliseen / sanattomaan viestintään. Haastatteluiden harjoittelu on tärkeää myös kokeneelle haastattelijalle.

Opinnäytetyön suunnitelmavaiheessa tulee myös tehdä ratkaisuja aineistonkeruun käytännön ratkaisuihin. Laadullisessa tutkimuksessa tiedonantaja on vähemmän kuin määrällisessä tutkimuksessa, ja ne valitaan tarkoituksenmukaisuuden perusteella. Aineistoa kuvaa enemmänkin laajuus ja syvyys kuin määrä, mikä on taas tyyppillistä määrälliselle tutkimukselle. Yhdestä haastattelusta aineistoa voi kertyä paljon, useita kymmeniä sivuja aukikirjoitettua tekstiä. Jos haastateltavia on paljon, aineisto on laaja ja haasteena voi olla, että analyysivaiheessa oleellinen asia jää löytymättä. Vastaavasti, jos haastateltavia on vähän, aineisto voi olla riittämätön ja tämä vaikeuttaa aineiston analysointia. Opinnäytetyön suunnitelmavaiheessa päätetään lisäksi, miten tiedonantajat haastatteluun rekrytoidaan.

Haastattelua suunniteltaessa tulee huomioida seuraavia käytännön asioita:

1. Haastattelujen ajankohta.
2. Haastattelujen paikka; mikä on haastattelulle sopiva, rauhallinen ja häiriötön paikka. Haastattelut voidaan tehdä myös etäyhteydellä. Myös etäyhteydellä tehdyissä haastatteluissa on tärkeää huomioida, että haastatteluun voi keskittyä ilman ylimääräisiä keskeytyksiä.
3. Haastattelujen arvioitu kesto; näin haastateltava pystyy varautumaan käytettävään aikaan. Teemahaastatteluissa ei yleensä rajoiteta haastattelun kestoa.
4. Haastatteluvälineistö: miten haastattelut tallennetaan, tarvitaanko mikrofonia. Ryhmähaastatteluissa tarvitaan mahdollisesti useampi mikrofoni ja mahdollisesti myös videointi.

Kun opinnäytetyösuunnitelma on tehty, voidaan siirtyä osallistujien rekrytointiin ja aineistonkeruun toteuttamiseen. Tässä haastattelijalla on suuri merkitys ja erityisen tärkeää on kiinnittää huomioita haastattelijan rooliin. Hyvä haastattelija on aihepiiriin tunteva ja aiheesta kiinnostunut. Hän kunnioittaa haastateltavaa, keskittyy, on läsnä ja kuuntelee. Lisäksi hyvä haastattelija herättää luottamusta. (Hirsjärvi & Hurme 2014, 68–69.) Näitä asioita on hyvä pohtia ja tarkastella ennen haastatteluiden tekemistä. Tässäkin esihaastatteluilla on suuri merkitys.

Tehtäessä laadullista tutkimusta hyvä tapa on pitää opinnäytetyöpäiväkirjaa, johon kuvataan 1) tietoa haastattelusta: päivämäärä, kesto ja paikka, 2) haastattelutilanne sekä 3) haastattelijan omat subjektiiviset tunteet ja ajatukset. Päiväkirja auttaa tarkastelemaan aineistoa objektiivisesti ja lisää näin opinnäytetyön luotettavuutta. Opinnäytetyöpäiväkirjaan on hyvä palata eri vaiheissa opinnäytetyöprosessia.

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston riittävyttä kuvataan aineiston kylläntymisenä eli saturaationa. Aineistoa on riittävästi, kun uudet tapaukset eivät tuota enää uutta tietoa. Tämä on aina opinnäytetyöntekijöiden päätettävissä. Sitä ei voi päättää etukäteen. Saturaatio voidaan varmistaa jakamalla aineisto kahtia, analysoimalla ja vertaamalla sitä. (Elo & Kyngäs 2008.) Opinnäytetöissä saturaation arvioiminen perustuu yleensä opinnäytetyön tekijöiden omaan arvioon aineiston riittävydestä ja analyysin onnistumisesta.

Kun laadullisen tutkimuksen aineistonkeruu on suoritettu, tehdään aineiston aukikirjoittaminen eli litterointi. Nauhoitettu aineisto kirjoitetaan auki sanasta sanaan. Tässä vaiheessa tulee päättää, että kirjoitetaanko myös keskeytykset, tauot ja äännähdykset ja mikä merkitys näillä on aineiston analysoinnin kannalta. Litterointiin on hyvä varata aikaa, vaikka käyttäisi-kin litterointiohjelmaa. Yhden tunnin haastattelun aukikirjoittaminen vie aikaa noin kuusi – kahdeksan tuntia. Mikäli litteroinnin tukena hyödynnetään digitaalista litterointiohjelmaa, opiskelijan tulee kuitenkin tarkistaa litterointi, kuunnella nauhoitus ja korjata mahdolliset digitaalisen litteroinnin kirjoitusvirheet. Kun aineisto on aukikirjoitettu, se on valmis analysoitavaksi.

LAADULLISEN AINEISTON ANALYSOINTI

Laadullisen tutkimuksen aineisto analysoidaan laadullisia analysointimenetelmiä hyödyntäen. Aivan aluksi on hyvä perehtyä huolellisesti aineistonkeruussa tuotettuun ja litteroituun aineistoon. Perehtyminen auttaa saamaan kokonaiskuvan aineistosta ja täten helpottaa analyysiä. Tässä kohtaa voidaan tarkentaa tutkimuskysymyksiä, jotka ohjaavat aineiston analysointia. Aineistolle esitetään tutkimuskysymykset, joihin haetaan vastausta aineistosta.

Laadullisen tutkimuksen aineiston analysointimenetelmiä ovat muun muassa tekstianalyysi, diskurssianalyysi, teemoittelu ja sisällönanalyysi. Opinnäytetyöntekijän tulee perehtyä käytettävään analyysimenetelmään ennen analysoinnin aloittamista. Valittu analyysimenetelmä tulee perustella valitulla menetelmäkirjallisuudella.

Ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä yleisimmin laadullisen tutkimuksen analysointimenetelmänä käytetään sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysi voidaan tehdä induktiivisesti eli aineistolähtöisesti, deduktiivisesti eli teorialähtöisesti (Elo & Kyngäs 2008) tai toisinaan abduktiivisesti eli teoriasidonnaisesti (Grönfors & Vilkkä 2011, 17–20) ja se soveltuu erilaisten laadullisten aineistojen analysointiin (Elo, Kajula, Tohmola & Kääriäinen 2022). Sisällönanalyysissä aineistoa tarkastellaan avoimesti ja etsitään vastauksia asetettuihin tutkimuskysymyksiin, jotta pystytään kuvamaan tutkimuksen kohteena oleva ilmiö tiivistetysti (Elo & Kyngäs 2008).

Laadullisen tutkimuksen analyysin eteneminen ja tulokset havainnollistetaan yleensä kuviolla tai taulukolla. Tämän tarkoituksena on osoittaa, että tulokset on saavutettu analyysin tuloksena. Opinnäytetyön raportissa voidaan myös osoittaa tulosten yhteys aineistoon esittämällä autenttisia lainauksia eli suoria sitaatteja alkuperäisaineistosta. (Elo ym. 2014.) Autenttisia lainauksia valitessa on tärkeää ottaa huomioon anonymiteetin säilyminen eli lainaukset valitaan niin, että aineistonkeruuseen osallistunutta ei voi tunnistaa.

Laadullisen tutkimuksen aineiston analysointiin on käytettävissä myös tietokoneohjelmia, kuten NVivo tai ATLAS.ti. Laadullisen tutkimuksen analysointiin on opinnäytetyöntekijöiden hyvä varata riittävästi aikaa, vaikka käyttäisikin tietokoneohjelmia aineiston analysoimiseen. Erityisesti, jos tekee ensimmäistä kertaa analyysiä. Kun aineistoa on paljon, vie aikaa saada ymmärrys aineistosta ja sen sisällöstä. Laadullisen aineiston analysointiprosessin aikana on hyvä käydä keskusteluja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Erityisesti analyysin alkuvaiheessa on hyvä varmistaa, että analyysi etenee oikeaan suuntaan (Elo ym. 2022).

LAADULLISEN TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan huomioiden koko tutkimusprosessi. Luotettavuuden arvioinnille on laadullisessa tutkimuksessa omat kriteerit. Sitä pohditaan uskottavuuden (credibility), riippuvuuden (dependability), vahvistettavuuden (confirmability), siirrettävyyden (transferability) ja autenttisuuden (authenticity) näkökulmista käsin. (Guba & Lincoln 1994; Lincoln & Guba 1985; Polit & Beck 2017, 583–597.)

Luotettavuutta arvioidaan kriteerien mukaisesti tarkastellen:

- Tutkimusasetelmaa
- Tiedonantajia
- Aineistonkeruuta
- Aineiston analysointia
- Opinnäytetyöntekijöiden asemaa prosessin eri vaiheissa

Laadullisessa tutkimuksessa on oleellista arvioida, miten opinnäytetyöntekijät ovat tarkastelleet tutkittavaa ilmiötä sekä toteuttaneet aineistonkeruun ja -analysoinnin mahdollisimman objektiivisesti sekä kyenneet tarkastelemaan ilmiötä tutkijan näkökulmasta. (Lincoln & Guba 1985; Polit & Beck 2017, 583–597.)

LÄHTEET

Elo, S. Kajula, O. Tohmola, A. & Kääriäinen, M. 2022. Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen. *Hoitotiede* 34 (4) 215–225. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128987>

Elo, S. & Kyngäs, H. 2008. The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62: 107–115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>

Elo, S. Kääriäinen, M. Kanste, O. Pölkki, T. Utriainen, K. & Kyngäs, H. 2014. Qualitative content analysis: a focus of trustworthiness. *SAGE open* 4(1), 1–10.

Grönfors, M & Vilkkä H. (toim.). 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. *Sovia-Sosiologi.Filosofiapu Vilkkä, Hämeenlinna*. https://vilkka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf

Guba, E., & Lincoln, Y. (Eds.). 1994. *Competing paradigms in qualitative research*. Thousand Oaks, CA: Sage. <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PPP356/Guba%20%26%20Lincoln%201994.pdf>

- Haaranen, A. Kantola, M. & Pajari, J. 2023. Eläytymismenetelmän käyttö aineistonkeruussa tutkittaessa sairaanhoitajaopiskelijoiden tyytyväisyyttä ja asennetta digitaaliseen oppimiseen. *Hoitotiede* 35(2), 133–146.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014. Tutkimushaastattelu, teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Tallinna: Gaudeamus Oy.
- Koivula, M. & Keski-Saari, H. 2017. Terveystieteiden opettajaopiskelijoiden kokemukset opetusharjoittelusta. *Hoitotiede* 29(4), 276–287.
- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2014. Laadullinen terveystutkimus. Porvoo: Edita, Bookwell Oy.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. 1985. *Naturalistic inquiry*. Newbury Park: CA: Sage
- Mieronkoski, R. Matinolli, H.M. Niela-Vilen, H. & Salanterä S. 2020. Sairaanhoitajien näkemyksiä älyteknologian käytöstä tehohoitopotilaiden kivun arvioinnissa. *Hoitotiede* vol 32 suppl.
- Morse, J.M. 2016. *Qualitative Health Research: Creating a New Discipline*. New York; Abingdon, Oxon, Routledge.
- Nieminen, S. Åsted-Kurki, P. & Kylmä, J. 2016. Alle kouluikäisen terveen lapsen isän toivo ja siihen yhteydessä olevat tekijät. *Hoitotiede* 28(1), 17–29.
- Palonen, M. & Kylmä, J. 2022. Avoin haastattelu ja teemahaastattelu aineistonkeruumenetelminä laadullisessa hoitotieteellisessä tutkimuksessa. *Hoitotiede*. 34(4). 281–294.
- Perälä, S. Lotvonen, S. Kääriäinen, M. & Siira, H. 2022. Kotihoidon henkilökunnan kokemuksia kotikuntoutusmallin mukaisesti toimimisesta. *Hoitotiede* 34(2), 72–84.
- Polit, DF. & Beck, CT. 2017. *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (10th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer.
- Siltanen, H. Parisod, H. Suhonen, R. & Holopainen, A. 2023. *Hoitotiede*. 35(4). 348–364.
- Sinivuo, R. Koivula, M. & Kylmä, J. 2012. Havainnointi aineistonkeruumenetelmänä kliinisessä ympäristössä. *Hoitotiede*. 24(4). 291–301.
- Vuorela, J. Koivula, M. & Roos, M. 2023. Hoitohenkilökunnan kokemuksia ikääntyneille tehdyistä etähoitokäynneistä. *Hoitotiede*. 35(4). 335–347.